

אוניברסיטת תל-אביב
ביה"ס לעבודה סוציאלית ע"ש בוב שאפל

**מיניות, נטייה מינית וזהות מגדר בעבודה סוציאלית – היבטים תיאורטיים,
חברתיים ופרקטיים**

Sexual Orientation and Gender Identity in Social Work

תואר ראשון, שנה ב'

סמסטר ב', תשפ"ג

מס' קורס: 1110.3758.01

מועד הקורס: יום א', 10:00-8:30 חדר 125

מרצה: פרופ' גיא שילה

משרד: חדר 225 טלפון: 7333108-050 דואר אלקטרוני: guyshilo.tau@gmail.com

שעת קבלה: בתיאום מראש

מטרת הקורס ותכניו

הקוד האתי של העבודה הסוציאלית (בעולם ובישראל), מדגיש את החשיבות במתן סיוע לפרטים, משפחות וקהילות על ידי עובדים סוציאליים ללא הבדל דת, מין, גזע, גיל, נטייה מינית וזהות מגדר. עובדים סוציאליים נקראים לפעול למיגור אפליה חברתית מסוגים שונים, כולל זו הנובעת מנטייתו המינית או זהותו המגדרית של הפרט. בפועל, סוגיות הקשורות למיניות, נטייה מינית וזהות מגדר לרוב אינן נוכחות בתכני הלימוד של עובדים סוציאליים, זאת למרות שבעשורים האחרונים עובדים סוציאליים נפגשים יותר ויותר במסגרת עבודתם בא.נשים, משפחות וקהילות להט"ב (לסביות, הומואים, טרנסגינדרים וביסקסואלים).

מטרת הקורס היא להפגיש את הסטודנטיות עם נושאים אלו, להעמיק את הידע בכל הקשור לתיאוריות במיניות, היכרות עם הקהילה הגאה, גישות לעבודה סוציאלית פרטנית, משפחתית וקהילתית עם להט"ב, ובנוסף, לספק תשתית ללמידה ויישום של תיאוריות וגישות אלו בעבודה סוציאלית עם הציבור הכללי. הקורס יתמקד בהיכרות עם מושגים בסיסיים הקשורים לזהות מגדר ונטייה מינית, בהיסטוריה של המאבק לשוויון זכויות לקהילה הגאה בעולם ובישראל, בגישות שונות להבנת מאבקי שוויון הזכויות (הגישה השמרנית, הליברלית, הפמיניסטית והרדיקאלית), בהבנת התהליכים והאתגרים העוברים על פרטים (תהליכי גיבוש נטייה מינית וזהות מגדר), משפחות (יציאה מהארון בפני בני משפחה, וכינון משפחה גאה), וקהילות (הקהילה הגאה), סוגיות הקשורות לבריאות נפשית ופיזית המאפיינות להט"ב, תוך היכרות עם המענים הקיימים בישראל. בנוסף, מבקש הקורס ליצור דיאלוג פתוח בין הסטודנטיות

והסטודנטים, המרצה, וחומר הלימודים, על מנת לעבד ולעבוד על דעות מגוונות הקשורות למיניות, נטייה מינית וזהות מגדר, ולגשר על פערים העשויים לנבוע מהערכים האישיים, הדתיים והחברתיים הפרטניים, לבין עבודה סוציאלית הרגישה לנושאים וסוגיות אלו.

ציפיות ומטלות

נוכחות – הנוכחות בשיעורים הינה חובה. היעדרות מעל 3 פעמים תגרור הורדה של 25 נקודות מהציון הסופי בקורס. היעדרות מעל 5 פעמים תגרור הפסקה לאלתר של השתתפותו.ה של הסטודנט. ית בקורס. בקורסי השיטות והמיומנויות אסור להעדר מעבר לפעמיים בכל סמסטר. סטודנט. ית שיעדר/שתייעדר מעבר לפעמיים, הקורס לא יוכר

קריאת חומרים ביבליוגרפיים – פריטי הקריאה בקורס מגוונים וסייעו בכתיבת עבודת הסיכום לקורס. במהלך הסמסטר, יש לקרוא מספר פריטי קריאה ולקיים עליהם דיון כיתתי במודל (טרם השיעור). רכיב זה יהווה 20% מהציון הסופי.

עבודה – בסיום הקורס יש להגיש עבודה (אפשרי בזוגות). ציון העבודה יהווה 80% מהציון בקורס. להגשת העבודה ייקבע מועד אחד בלבד. כל חריגה מן המועד תיתכן רק באישור הועדה לענייני תלמידים. הגשת עבודה באיחור וללא אישור הועדה תגרור הורדת 10 נקודות מציון העבודה, על כל שבוע איחור נוסף יורדו 5 נקודות מציון העבודה. שימו לב כי אין אפשרות לתקן עבודה בקורס.

נושאי השיעורים

שיעור 1 – מיניות, נטייה מינית וזהות מגדר בעבודה סוציאלית – היכרות ראשונית

Hicks, S. (2008). Thinking through sexuality. *Journal of social work*, 8(1), 65-82.

Overby, L. M. (2014). Etiology and attitudes: Beliefs about the origins of homosexuality and their implications for public policy. *Journal of Homosexuality*, 61(4), 568-587.

Trotter, J., Crawley, M., Duggan, L., Foster, E., & Levie, J. (2009). Reflecting on what? Addressing sexuality in social work. *Practice: Social work in action*, 21(1), 5-15.

שיעור 2 – סקירה היסטורית של המאבק הגאה בעולם – מאיסור חוקי לנישואים בין בני אותו מין

Ashley, C. P. (2015, September). Gay liberation: How a once radical movement got married and settled down. In *New Labor Forum* (Vol. 24, No. 3, pp. 28-32). Sage CA: Los Angeles, CA: SAGE Publications.

Morris, B. J. (2018). History of lesbian, gay, bisexual and transgender social movements. *American Psychological Association*.

שיעור 3 – הקהילה הגאה בישראל – היבטים היסטוריים, חברתיים ותרבותיים

גרוס, א. (2013). הפוליטיקה של זכויות להט"ב בין (הומו) נורמטיביות ו(הומו) לאומיות לפוליטיקה קווירית. *מעשי משפט*, ה', 101-142.

שילה, ג., פזמוני-לוי, א. ופנחסי, ב. (2011). בעקבות הזמן הוורוד: השוואה בין-דורית בין צרכים של נוער להט"בי לבין צורכיהם של להט"בים בוגרים. *מפגש לעבודה חיונית-סוציאלית*, 33, 103-122.

שיעור 4-5 – מודלים בגיבוש נטייה מינית זהות מגדר

שילה, ג. (2007). תהליך גיבוש הנטייה המינית. בתוך: ג. שילה (2007), *החיים בוורוד – בני נוער וצעירים הומואים, לסביות, בסקסואלים וטרנסג'נדרים* (עמ' 27 – 49). תל-אביב: רסלינג.

ענתבי, נ. (2011). מושג הנזילות המינית כנקודת מבט חדשה על המיניות האנושית. *מפגש לעבודה סוציאלית חינוכית*, 33, 137 – 148.

Denton, J. M. (2016). Critical and Poststructural Perspectives on Sexual Identity Formation. *New directions for student services*, 154, 57-69.

Kenneady, D. A., & Oswalt, S. B. (2014). Is Cass's model of homosexual identity formation relevant to today's society?. *American Journal of Sexuality Education*, 9(2), 229-246.

שיעור 6 – להט"ב ומשפחה – יציאה מהארון בפני המשפחה, וכינון משפחה חד מינית

Erez, C., & Shenkman, G. (2016). Gay dads are happier: Subjective well-being among gay and heterosexual fathers. *Journal of GLBT Family Studies*, 12(5), 451-467.

Newcomb, M. E., LaSala, M. C., Bouris, A., Mustanski, B., Prado, G., Schrage, S. M., & Huebner, D. M. (2019). The influence of families on LGBTQ youth health: A call to action for innovation in research and intervention development. *LGBT health*, 6(4), 139-145.

Samarova, V., Shilo, G., & Diamond, G. M. (2014). Changes in youths' perceived parental acceptance of their sexual minority status over time. *Journal of Research on Adolescence*, 24(4), 681-688.

שיעור 7 – הקרנת הסרט 'גאווה' (2014)

דרמה קומית בריטית, המבוססת על סיפור אמיתי, מציגה קבוצה של אקטיביסטים להט"ב שגייסו כספים לסייע למשפחות שנפגעו משביתת הכורים בבריטניה בשנת 1984; שיתוף הפעולה בין שתי הקבוצות היה יוצא דופן, ומעלה סוגיות הקשורות למאבקים קהילתיים משותפים, הדרה חברתית, שילוב מאבקים ועוד.

שיעור 8 - אידיאולוגיות ומאבקים חברתיים וקהילתיים – דיון בסרט 'גאווה'
והתייחסות לגישה הליברלית, הפמיניסטית והרדיקאלית למאבקים חברתיים וקהילתיים למען זכויות להט"ב

Hicks, S., & Jeyasingham, D. (2016). Social work, queer theory and after: A genealogy of sexuality theory in neo-liberal times. *British Journal of Social Work*, 46(8), 2357-2373.

שיעור 9 - בריאות נפשית של להט"ב – לחצי מיעוטים, הומופוביה מופנמת ומיקרואגרסיות

Meyer, I. H. (2003). Prejudice, social stress, and mental health in lesbian, gay, and bisexual populations: conceptual issues and research evidence. *Psychological bulletin*, 129(5), 674.

Shilo, G., & Mor, Z. (2014). The impact of minority stressors on the mental and physical health of lesbian, gay, and bisexual youths and young adults. *Health & Social Work*, 39(3), 161-171.

Shilo, G., Antebi, N., & Mor, Z. (2015). Individual and community resilience factors among lesbian, gay, bisexual, queer and questioning youth and adults in Israel. *American Journal of Community Psychology*, 55(1-2), 215-227.

שיעור 10 – בריאות פיזית של להט"ב – תרבות להט"ב וסיכונים בריאותיים

Bränström, R., Hatzenbuehler, M. L., & Pachankis, J. E. (2016). Sexual orientation disparities in physical health: age and gender effects in a population-based study. *Social psychiatry and psychiatric epidemiology*, 51(2), 289-301.

Frost, D. M., Lehavot, K., & Meyer, I. H. (2015). Minority stress and physical health among sexual minority individuals. *Journal of behavioral medicine*, 38(1), 1-8.

Shilo, G., & Mor, Z. (2014). The impact of minority stressors on the mental and physical health of lesbian, gay, and bisexual youths and young adults. *Health & Social Work*, 39(3), 161-171.

שיעור 11 – להזדקן בגאווה – אתגרים העומדים בפני להט"ב בני הגיל השלישי

Lyons, A., Croy, S., Barrett, C., & Whyte, C. (2015). Growing old as a gay man: How life has changed for the gay liberation generation. *Ageing & Society*, 35(10), 2229-2250.

Shenkman, G., Ifrah, K., & Shmotkin, D. (2018). The association between negative attitudes toward aging and mental health among middle-aged and older gay and heterosexual men in Israel. *Aging & mental health*, 22(4), 503-511.

שיעור 12 – עבודה סוציאלית תומכת להט"ב – עקרונות ודגשים

Austin, A., Craig, S. L., & McInroy, L. B. (2016). Toward transgender affirmative social work education. *Journal of Social Work Education*, 52(3), 297-310.

Craig, S. L., Alessi, E. J., Fisher-Borne, M., Dentato, M. P., Austin, A., Pacey, M., ... & Van Der Horn, R. (2016). Guidelines for affirmative social work education: Enhancing the climate for LGBQQ students, staff, and faculty in social work education. Alexandria, VA: Council on Social Work Education.

שיעור 13 – סיכום הקורס – היכן זה פוגש אותנו

עבודת סיכום קורס (80%)

1. (50%) בחרו תת-קבוצה של אוכלוסייה בעלת מאפיינים ייחודיים, לדוגמא: קשישים, נפגעי נפש, מכורים לסמים וכו', וכתבו סקירת ספרות על אותה קבוצה בתוך הקהילה הלהט"בית (לדוגמא: קשישות לסביות). סקירת הספרות תהיה עד חמישה עמודים ותכלול:
 - תיאור קצר של מאפייני האוכלוסייה הכללית, מאפיינים ייחודיים וסוגיות חברתיות, תרבותיות ורגשיות בולטות.
 - תיאור קצר של מאפייני הקהילה הלהט"בית – מאפיינים ייחודיים וסוגיות חברתיות, תרבותיות ורגשיות בולטות.
 - תיאור אינטגרטיבי של המאפיינים הייחודיים של האוכלוסייה הזו בתוך קהילת הלהט"ב (הצטלבויות המאפיינים הייחודיים שתוארו קודם).
2. (25%) הציעו שתי התערבויות אפשריות – ברמה הפרטנית/משפחתית, וברמה הקהילתית, שיכולות לסייע לאוכלוסייה זו. הסבירו את הרציונאל התיאורטי העומד בבסיס ההתערבות המוצעת, ותיאור קצר של ההתערבות ומטרותיה (כל התערבות – כעמוד עד עמוד וחצי).

3. 25% נתחו את ההתערבויות שהוצעו, בהתייחס למאפייני האוכלוסיה, בעזרת שתי תיאוריות שנלמדו בקורס. נסו לחבר בין התיאוריה לבין המאפיינים הייחודיים של האוכלוסיה וההתערבות המוצעת (חלק זה הוא כ 2 עמודים).

אורך העבודה הכללית הוא עד 8 עמודים.

יש להקפיד על כללי APA.

פונט וגודל: 11 Times New Romance 12, Arial.

הקפידו על רווח כפול.

אורך העבודה אינו כולל עמוד שער ורשימה ביבליוגרפית.

תאריך הגשת העבודה – 25.07.2023